

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Страсбург, 17 април 2019 г.
(OR. en)

2018/0082 (COD)
LEX 1914

PE-CONS 4/2/19
REV 2

AGRI 18
AGRILEG 9
CONSOM 14
PECHE 13
CODEC 77

**ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
ОТНОСНО НЕЛОЯЛНИТЕ ТЪРГОВСКИ ПРАКТИКИ В ОТНОШЕНИЯТА
МЕЖДУ СТОПАНСКИТЕ СУБЕКТИ ВЪВ ВЕРИГАТА ЗА ДОСТАВКИ
НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ И ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ**

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 17 април 2019 година

**относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти
във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

¹ ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 165.

² ОВ С 387, 25.10.2018 г., стр. 48.

³ Позиция на Европейския парламент от 12 март 2019 г. [(ОВ...)/(все още непубликувана в Официален вестник)] и решение на Съвета от 9 април 2019 г.

като имат предвид, че:

- (1) В рамките на веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти значителните дисбаланси в преговорната позиция между доставчици и купувачи на селскостопански и хранителни продукти са често срещано явление. Тези дисбаланси в преговорните позиции могат да доведат до нелоялни търговски практики, когато по-големи и по-мощни търговски партньори се опитват да налагат определени практики или договорни споразумения, които са в тяхна полза във връзка със сделки за продажба. Такива практики може например да се отклоняват грубо от етичното търговско поведение, да са в противоречие с добросъвестността и почтеността в търговските отношения и да се налагат едностранно от единия търговски партньор на другия; да налагат необосновано и непропорционално прехвърляне на икономическия риск от единия търговски партньор върху другия; или да налагат значителен дисбаланс между правата и задълженията на единия търговски партньор. Някои практики може да бъдат явно несправедливи дори когато и двете страни са съгласни с тях. Следва да бъде въведен минимален стандарт на Съюза за защита срещу нелоялни търговски практики, които е вероятно да се отразят отрицателно върху жизнения стандарт на селскостопанската общност, с цел да се намали тяхното разпространение. Подходът на минимална хармонизация, възприет в настоящата директива, позволява на държавите членки да приемат или запазят национални правила, които обхващат и други нелоялни търговски практики, освен посочените в настоящата директива.

- (2) Функционирането на веригата за доставки на храни, включително разпространението на нелоялни търговски практики, се разглежда в три публикации на Комисията от 2009 г. насам (съобщението на Комисията от 28 октомври 2009 г. относно подобряване на функционирането на веригата на предлагането на храни в Европа, съобщението на Комисията от 15 юли 2014 г. относно борбата с нелоялните търговски практики във веригата за доставки на храни между предприятия и докладът на Комисията от 29 януари 2016 г. относно нелоялните търговски практики във веригата за доставки на храни между предприятия). В предложенията си Комисията очерта характеристиките, които е желателно да залегнат в националната рамка и доброволните рамки за управление на нелоялните търговски практики във веригата за доставки на храни. Не всички посочени характеристики са намерили място в правната рамка или в доброволните режими на управление в държавите членки, поради което разпространението на тези практики остава основна тема в политическия дебат в Съюза.
- (3) През 2011 г. ръководеният от Комисията Форум на високо равнище за подобряване на функционирането на веригата на доставки на храни одобри набор от принципи за добри практики във вертикалните отношения по веригата за доставки на храни, приети от организации, представляващи мнозинството оператори във веригата за доставки на храни. Тези принципи са залегнали в основата на инициативата за веригата на доставки, стартирана през 2013 г.

- (4) С резолюцията си от 7 юни 2016 г. относно нелоялните търговски практики във веригата за доставка на храни¹, Европейският парламент призова Комисията да представи предложение за правна рамка на Съюза относно нелоялните търговски практики. Съветът, в заключенията си от 12 декември 2016 г. относно утвърждаването на мястото на земеделските стопани във веригата за доставка на храни и борбата с нелоялните търговски практики, призова Комисията своевременно да предприеме оценка на въздействието, за да предложи законодателна рамка на Съюза или незаконодателни мерки за борба с нелоялните търговски практики. Комисията изготви оценка на въздействието, като преди това проведе открита обществена консултация и други целенасочени консултации. Наред с това, по време на законодателния процес Комисията предостави информация, от която е видно, че крупните оператори представляват значителен дял от общата стойност на производството.
- (5) На различните етапи на производство, преработка, предлагане на пазара, разпространение и продажба на дребно на селскостопански и хранителни продукти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти участват различни оператори. Тази верига несъмнено е най-важният път, по който селскостопанските и хранителните продукти стигат от стопанството до трапезата. Операторите във веригата извършват търговия със селскостопански и хранителни продукти — първични селскостопански продукти, включително продукти на рибарството и аквакултури, посочени в приложение I към Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и продукти, които не са изброени в посоченото приложение, но са преработени за употреба като храни чрез използването на продукти, изброени в посоченото приложение.

¹ ОВ С 86, 6.3.2018 г., стр. 40.

- (6) Въпреки че всяка стопанска дейност е съпроводена с определен риск, селскостопанското производство е особено несигурен отрасъл, поради зависимостта си от биологичните процеси и външните метеорологични условия. Тази несигурност се увеличава поради факта, че селскостопанските и хранителните продукти в по-голяма или по-малка степен са нетрайни и имат сезонен характер. При съвременната селскостопанска политика, която е далеч по-силно ориентирана към пазара, отколкото в миналото, защитата срещу нелоялни търговски практики придобива все по-голямо значение за операторите във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти.
- (7) По-конкретно, има вероятност такива нелоялни търговски практики да се отразят отрицателно върху жизнения стандарт на селскостопанската общност. Това въздействие се счита за пряко, тъй като засяга селскостопанските производители и техните организации като доставчици, или непряко, поради „каскадния ефект на последиците от нелоялните търговски практики, извършвани във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти по начин, който ощетява първичните производители в тази верига.
- (8) Повечето, но не всички, държави членки са въвели конкретни правила на национално равнище за защита на доставчиците срещу нелоялни търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти. Дори да съществува възможност за позоваване на договорното право или на инициативи за саморегулиране, страхът от ответни търговски действия срещу жалбоподателя и произтичащите финансови рискове при оспорването на такива практики, ограничават практическата стойност на такива форми на защита. Поради това някои държави членки, които са въвели конкретни правила относно нелоялните търговски практики, възлагат прилагането им на административни органи. При все това, правилата относно нелоялните търговски практики в държавите членки, доколкото съществуват, значително се различават.

- (9) На различните етапи във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти участват различни по брой и големина оператори. Разликите в преговорните позиции, които съответстват на икономическата зависимост на доставчика от купувача, е вероятно да доведат до налагане от страна на по-големите оператори на нелоялни търговски практики върху по-малките оператори. Един динамичен подход, основан на относителната големина на доставчика и на купувача по отношение на оборота, следва да предостави по-добра защита срещу нелоялни търговски практики на онези оператори, които се нуждаят най-много от нея. Нелоялните търговски практики ощетяват особено силно малките и средните предприятия (МСП) във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти. Предприятията, които са по-големи от МСП, но чийто годишен оборот не надвишава 350 000 000 EUR, следва да бъдат защитени срещу нелоялни търговски практики с цел да се избегне прехвърляне на разходите за такива практики върху селскостопанските производители. Каскадният ефект върху селскостопанските производители е особено значителен за предприятия, чийто годишен оборот не надвишава 350 000 000 EUR. Защитата на междинните доставчици на селскостопански и хранителни продукти, включително и преработени продукти, може също да послужи за избягване на отклоняването на търговията от селскостопанските производители и техните сдружения, които произвеждат преработени продукти, към незащитени доставчици.

- (10) Защитата, предоставяна от настоящата директива, следва да бъде от полза за селскостопанските производители и за физическите или юридическите лица, които доставят селскостопански и хранителни продукти, в това число организациите на производителите, независимо дали са признати или не, и сдруженията на организации на производителите, независимо дали са признати или не, при отчитане на тяхната преговорна позиция. Тези организации на производителите и асоциациите на организации на производителите включват и кооперациите. Тези доставчици и лица са особено уязвими на нелоялни търговски практики и в най-малка степен съумяват да ги преодолеят без неблагоприятни последици за икономическата си жизнеспособност. Що се отнася до категориите доставчици, които следва да бъдат защитени по силата на настоящата директива, следва да се отбележи, че значителна част от „кооперациите, учредени от земеделски стопани“ са предприятия, които са по-големи от МСП, но чийто годишен оборот не надвишава 350 000 000 EUR.
- (11) Настоящата директива следва да обхваща сделки за продажба, независимо дали се извършват между предприятия или между предприятия и публични органи, предвид факта, че публичните органи, при покупка на селскостопански и хранителни продукти, следва да отговарят на същите стандарти. Настоящата директива следва да се прилага за всички публични органи в качеството им на купувачи.

- (12) Доставчиците в Съюза следва да бъдат защитени не само срещу нелоялните търговски практики, използвани от купувачите, които са установени в същата държава членка като на доставчика или в държава членка, различна от тази на доставчика, но също и срещу нелоялните търговски практики, използвани от купувачите, установени извън Съюза. Подобна защита би избегнала възможните нежелани последствия като например избор на мястото на установяване на базата на приложимите правила. Доставчиците, установени извън Съюза, също следва да се ползват от защита срещу нелоялни търговски практики, когато продават селскостопански и хранителни продукти в Съюза. Доставчиците не само могат да бъдат също толкова уязвими към нелоялни търговски практики, но с разширяването на обхвата също би могло да се избегне нежелателното отклоняване на търговията към незащитени доставчици, което би накърнило защитата на доставчиците в Съюза.
- (13) В обхвата на настоящата директива следва да бъдат включени определени услуги, които се явяват спомагателни спрямо продажбата на селскостопански и хранителни продукти.
- (14) Настоящата директива се прилага спрямо търговското поведение на по-големите оператори спрямо оператори в по-слаба преговорна позиция. Подходяща приблизителна величина за относителната преговорна сила е годишният оборот на различните оператори. Макар да е приблизителна величина, този критерий позволява предвидимост за операторите по отношение на техните права и задължения съгласно настоящата директива. Горната граница следва да гарантира, че защитата не се предоставя на оператори, които не са уязвими или са значително по-малко уязвими в сравнение със своите по-малки партньори или конкуренти. Ето защо, с настоящата директива се установяват категории оператори в зависимост от оборота, съгласно който е предоставена защитата.

- (15) Тъй като нелоялни търговски практики може да възникнат на всеки етап от продажбата на даден селскостопански или хранителен продукт, преди сделката за продажба, по време на сделката за продажба или след нея, държавите членки следва да направят необходимото, така че настоящата директива да се прилага за такива практики независимо от момента на възникването им.
- (16) При вземането на решение дали определена търговска практика се счита за нелоялна, е важно да се намали рискът това да ограничи използването на почтени, повишаващи ефективността споразумения, договорени между страните. С оглед на това е целесъобразно да се прави разграничение между практиките, предвидени с ясни и недвусмислени условия в договорите за доставка или последващи договори между страните, и практиките, които възникват, след като започне изпълнението на сделката, без да са били договорени предварително, така че да бъдат забранени само едностранни промени с обратна сила в тези ясни и недвусмислени условия на договора за доставка. Поради самото си естество обаче определени търговски практики се считат за нелоялни и свободата на договаряне на страните не следва да се прилага.

- (17) Просрочените плащания за селскостопански и хранителни продукти, включително просрочените плащания за нетрайните продукти, и кратките предизвестия за анулиране на поръчки на нетрайни продукти имат отрицателно въздействие върху икономическата жизнеспособност на доставчика, ако не му бъдат предоставени компенсаторни ползи. Ето защо такива практики следва да бъдат забранени. В този смисъл е целесъобразно да се предвиди определение за „нетрайни селскостопански и хранителни продукти“ за целите на настоящата директива. Определенията, които се използват в законодателството на Съюза в областта на храните, са насочени към различни цели, сред които здравеопазването и безопасността на храните, и поради това не са подходящи за целите на настоящата директива. Даден продукт следва да се счита за нетраен, ако може да се очаква да стане негоден за продажба в рамките на 30 дни от последното действие по прибиране на реколтата, производство или преработка от страна на доставчика, независимо от това дали продуктът се преработва допълнително след продажбата и независимо от това дали след продажбата продуктът се обработва в съответствие с други правила, по-специално правилата за безопасност на храните. Нетрайните продукти обикновено се употребяват или продават бързо. Плащания за нетрайни продукти, които са извършени по-късно от 30 дни след доставката, 30 дни след края на договорения срок за доставка, ако продуктите се доставят редовно, или 30 дни след датата на определяне на платимата сума, са несъвместими с лоялните търговски практики. С цел да се осигури по-голяма защита за земеделските стопани и тяхната ликвидност, доставчиците на други селскостопански и хранителни продукти следва да не чакат плащания повече от 60 дни след доставката, 60 дни след края на договорения срок за доставка, ако продуктите се доставят редовно, или 60 дни след датата на определяне на платимата сума.

Тези ограничения следва да се прилагат само по отношение на плащанията, свързани с продажбата на селскостопански и хранителни продукти, но не и за други плащания, като например допълнителните плащания от кооперация към нейните членове. В съответствие с Директива 2011/7/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹ за дата на определяне на платимата сума за договорен срок на доставка може да се счита, за целите на настоящата директива, датата на издаване на фактурата или датата на получаването ѝ от купувача.

- (18) Предвидените в настоящата директива разпоредби относно забавените плащания представляват специални правила за сектора на селскостопанските и хранителните продукти във връзка с разпоредбите относно сроковете за плащане, определени в Директива 2011/7/ЕС. Предвидените в настоящата директива разпоредби относно забавените плащания не следва да засягат договарянето на клаузи за споделяне на стойността по смисъла на член 172а от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета². За да се гарантира гладкото функциониране на схемата за училищата в съответствие с член 23 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, разпоредбите относно забавените плащания, определени в настоящата директива, следва да не се прилагат за плащания, направени от купувач (например кандидат за помощ) към доставчик в рамките на схемата за училищата. Като се имат предвид предизвикателствата пред държавните структури, предоставящи здравни услуги, да отдават приоритет на здравеопазването по начин, който постига баланс между потребностите на отделните пациенти и финансовите ресурси, тези разпоредби следва да не се прилагат и по отношение на държавните структури, които предоставят здравни услуги, по смисъла на член 4, параграф 4, буква б) от Директива 2011/7/ЕС.

¹ Директива 2011/7/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки (ОВ L 48, 23.2.2011 г., стр. 1).

² Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671).

- (19) Гроздето и гроздовата мъст за производство на вино имат специални характеристики, тъй като гроздето се прибира само през ограничен период от годината, но се използва за производството на вино, което в някои случаи ще се продава едва много години по-късно. С цел да се вземе предвид това особено положение, организациите на производителите и междубраншовите организации традиционно изготвят стандартни договори за доставка на такива продукти. Тези стандартни договори предвиждат конкретни срокове за плащане на вноски. Тъй като тези стандартни договори се използват от доставчици и купувачи за многогодишни договорености, те предоставят на селскостопанските производители не само сигурността на дългогодишните търговски отношения, но също така допринасят за стабилността на веригата на доставки. Когато такива стандартни договори са изготвени от призната организация на производителите, междубраншова организация или асоциация на организации на производителите и са превърнати в задължителни от държавите членки съгласно член 164 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 („разширяване“) преди 1 януари 2019 г., или когато това разширяване на обхвата на стандартните договори спрямо други оператори се подновява от държавите членки без значителни промени на условията на плащане в ущърб на доставчиците на грозде и гроздова мъст, разпоредбите относно забавените плащания, предвидени в настоящата директива, не следва да се прилагат за такива договори между доставчиците на грозде и гроздова мъст за производство на вино и техните преките купувачи. Държавите членки са задължени да изпратят на Комисията съответните споразумения на признатите организации на производителите, междубраншови организации или асоциации на организации на производителите съгласно член 164, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.

- (20) Известия за анулиране на поръчки за нетрайни продукти от по-малко от 30 дни следва да се считат за нелоялни, тъй като доставчикът не би бил в състояние да намери алтернативен пласмент за тези продукти. Въпреки това, в някои сектори дори по-кратки срокове за анулиране на поръчките могат да оставят достатъчно време на доставчиците да продадат продуктите си на друго място или да ги използват за собствени нужди. Поради това държавите членки следва да могат да предвиждат по-кратки срокове за анулиране на поръчките за тези сектори в надлежно обосновани случаи.
- (21) Купувачите в по-силна позиция следва да не променят едностранно условията по договора, например да изваждат от продуктовата гама продукти, обхванати от договор за доставка. Това обаче следва да не се прилага за ситуации, при които е налице договор между доставчик и купувач, в който изрично е предвидено, че купувачът може да уточни на по-късен етап конкретен елемент на сделката по отношение на бъдещите поръчки. Това например може да се отнася за поръчаните количества. Не е задължително даден договор да се сключва в определен момент от времето за всички аспекти на сделката между доставчика и купувача.
- (22) Доставчици и купувачи на селскостопански и хранителни продукти могат свободно да договорят сделки за продажба, включително цени. Тези преговори също включват плащанията за услугите, предоставени от купувача на доставчика, например включване в продуктовата гама, маркетинг и промоции. Въпреки това, когато купувачът таксува доставчика с плащания, които не са свързани с конкретна сделка по продажба, тази практика следва да се счита за нелоялна и да бъде забранена съгласно настоящата директива.

- (23) Въпреки че не следва да има задължение да се използват писмени договори, използването на такива във веригата на доставки на селскостопански и хранителни продукти може да спомогне за избягването на някои нелоялни търговски практики. Поради това, и с цел защита на доставчиците от такива нелоялни практики, доставчиците или техните сдружения следва да имат право да поискат писмено потвърждение за условията на договора за доставка, когато тези условия вече са договорени. В такива случаи отказът на купувач да потвърди в писмена форма условията на договора за доставка следва да се счита за нелоялна търговска практика и следва да се забрани. Наред с това, държавите членки могат да определят, споделят и стимулират най-добрите практики във връзка със сключването на дългосрочни договори, за да се укрепи позицията за договаряне на производителите в рамките на веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти.
- (24) Настоящата директива не хармонизира правилата относно доказателствената тежест, които се прилагат в съдебните производства пред националните правоприлагащи органи, нито хармонизира определението за договор за доставка. Поради това правилата относно доказателствената тежест и определението за договор за доставка са тези, които са заложили в националното право на държавите членки.
- (25) Съгласно настоящата директива доставчиците могат да подават жалби срещу определени нелоялни търговски практики. Предприемането на ответни търговски действия от страна на купувачите спрямо доставчиците, които упражняват правата си, или заплахата за такива мерки, например чрез изваждане на продукти от продуктовата гама, намаляване на количествата поръчани продукти или прекратяване на някои услуги, които купувачът предоставя на доставчика, например маркетинг или промоции на продуктите на доставчика, следва да се разглежда като нелоялна търговска практика и да се забрани.

- (26) Разходите за складирането, излагането или включването на селскостопански и хранителни продукти в продуктова гама, или предлагане на пазара на такива продукти, обикновено са за сметка на купувача. В резултат на това съгласно настоящата директива следва да се забрани таксуването на доставчика с плащане към купувача или към трета страна за тези услуги, освен в случаите, когато такова плащане е договорено по ясен и недвусмислен начин при сключването на договор за доставка или в последващо споразумение между купувача и доставчика. Когато такова плащане бъде договорено, то следва да се основава на обективни и разумни оценки.
- (27) За да се считат за лоялна търговска практика, вноските от доставчик за покриване на разходите за промоция на продукт, маркетинг или реклама на селскостопански или хранителни продукти, включително за промоционално излагане в магазините и кампании по разпродажби, тези вноски следва да бъдат договорени по ясен и недвусмислен начин при сключването на договор за доставка или в последващо споразумение между купувача и доставчика. В противен случай те следва да бъдат забранени съгласно настоящата директива. Когато такава вноска бъде договорена, тя следва да се основава на обективни и разумни оценки.

- (28) Държавите членки следва да определят правоприлагащи органи, с цел да се осигури ефикасно прилагане на забраните, установени с настоящата директива. Тези органи следва да могат да действат по своя инициатива или въз основа на жалби от страните, засегнати от нелоялни търговски практики във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти, жалби от лица, сигнализиращи за нередности или анонимни жалби. Правоприлагащият орган може да установи, че не са налице достатъчно основания за предприемане на действия във връзка с дадена жалба. Административни приоритети също могат да доведат до такова заключение. Ако правоприлагащият орган установи, че не в състояние да даде приоритет на действия във връзка с дадена жалба, той информира за това жалбоподателя и излага своите мотиви. Ако поради страх от ответни търговски действия жалбоподателят поиска самоличността му да остане поверителна, правоприлагащите органи на държавите членки следва да вземат съответните мерки.
- (29) Когато в държава членка има повече от един правоприлагащ орган, тя следва да определи едно-единствено звено за контакт с цел улесняване на ефективното сътрудничество с правоприлагащите органи и сътрудничеството с Комисията.
- (30) За доставчиците може да бъде по-лесно да подават жалби до правоприлагащия орган на собствената им държава членка, например поради езикови причини. Същевременно, от гледна точка на правоприлагането, подаването на жалба до правоприлагащ орган на държавата членка, в която купувачът е установен, може да бъде по-ефективно. Доставчиците следва да може да избират до кой орган желаят да подадат жалби.

- (31) Жалби, подадени от организации на производителите, други организации на доставчици и сдружения на такива организации, включително представителни организации, могат да служат за защита на самоличността на отделни членове на организацията, които смятат, че спрямо тях се прилагат нелоялни търговски практики. Други организации, които имат легитимен интерес, представляващи доставчиците, следва да имат също правото да подават жалби, по искане на доставчика и в интерес на този доставчик, при условие че такива организации са независими юридически лица с нестопанска цел. С оглед на това правоприлагащите органи на държавите членки следва да могат да получават жалби от такива организации и да предприемат действия по тях, без това да накърнява защитата на процесуалните права на купувача.
- (32) С цел да се осигури ефикасно прилагане на забраната за нелоялни търговски практики определеният правоприлагащ орган следва да разполага с необходимите ресурси и експертен опит.
- (33) Правоприлагащите органи на държавите членки следва да разполагат с необходимите правомощия и експертен опит за провеждането на разследвания. Предоставянето на правомощия на органите не означава, че те са задължени да използват тези правомощия при всяко отделно разследване, което провеждат. Правомощията на правоприлагащите органи следва например да им позволяват ефективно събиране на фактическа информация и правоприлагащите органи следва да разполагат с правомощието да разпореждат прекратяване на забранена практика, когато е приложимо.

- (34) Тъй като наличието на възпиращи мерки, например правомощието да се налагат глоби или да се иницират производства, например съдебни производства, за налагане на глоби и други равностойни по ефективност санкции и да се публикуват резултатите от разследвания, включително публикуването на информация за купувача, извършил нарушението, може да насърчи промяна в поведението и намиране на досъдебно решение между страните, това следва да бъде част от правомощията на правоприлагащите органи. Глобите могат да бъдат особено ефективни и възпиращи. Същевременно, именно правоприлагащият орган следва да може да решава в рамките на конкретни разследвания кои свои правомощия да упражни и дали да наложи глоба или да иницира процедура за налагане на глоба или друга равностойна по ефективност санкция.
- (35) Упражняването на правомощията, предоставени на правоприлагащите органи с настоящата директива, следва да бъде предмет на подходящи гаранции, които да отговарят на стандартите, залегнали в общите принципи на правото на Съюза и на Хартата на основните права на Европейския съюз, в съответствие със съдебната практика на Съда на Европейския съюз, включително зачитането на правата на защита на купувача.
- (36) Комисията и правоприлагащите органи на държавите членки следва тясно да си сътрудничат, за да гарантират общ подход при прилагането на правилата, установени с настоящата директива. По-конкретно правоприлагащите органи следва да си оказват взаимопомощ, например чрез обмен на информация и съдействие при трансгранични разследвания.

- (37) С цел да се улесни ефикасното правоприлагане Комисията следва да предоставя съдействие за редовното организиране на срещи между правоприлагащите органи на държавите членки за обмен на съответната информация, най-добри практики, нови тенденции, практики на правоприлагане и препоръки във връзка с прилагането на разпоредбите, установени в настоящата директива.
- (38) За да се улесни този обмен, Комисията следва да създаде публичен уебсайт, който да съдържа препратки към националните правоприлагащи органи, включително информация за националните мерки за транспониране на настоящата директива.
- (39) Тъй като повечето държави членки вече са въвели правила на национално равнище относно нелоялните търговски практики, въпреки съществуващите между тях различни правила, за въвеждането на минимален стандарт на защита съгласно правото на Съюза е целесъобразно да се използва директива. Това следва да даде възможност на държавите членки да включат съответните правила в националния си правен ред по начин, който да осигури създаването на съгласувани режими. Не следва да се изключва възможността държавите членки да оставят в сила или да въведат на територията си по-строги национални правила, предвиждащи по-високи стандарти за защита срещу нелоялни търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти при спазване на приложимите ограничения съгласно правото на Съюза във връзка с функционирането на вътрешния пазар, при условие че такива правила са пропорционални.

- (40) Държавите членки следва също да могат да оставят в сила или да въвеждат национални правила, предназначени за борба с нелоялните търговски практики, които не попадат в обхвата на настоящата директива, при спазване на приложимите ограничения съгласно правото на Съюза във връзка с функционирането на вътрешния пазар, при условие че тези правила са пропорционални. Тези национални правила могат да надхвърлят изискванията на настоящата директива, например по отношение на размера на купувачите и доставчиците, защитата на купувачите, обхвата на продуктите и на услугите. Тези национални правила могат също да надхвърлят броя и вида на забранените нелоялни търговски практики, посочени в настоящата директива.
- (41) Тези национални правила ще се прилагат едновременно с доброволните мерки за управление, като например националните кодекси за поведение или инициативата за веригата на доставки. Използването на доброволни мерки за алтернативно разрешаване на спорове между доставчиците и купувачите следва да се насърчава изрично, без да се засяга правото на доставчика да подаде жалба или да се обърне към гражданските съдилища.

- (42) Комисията следва да има общ поглед върху изпълнението на настоящата директива в държавите членки. Тя също така следва да може да направи оценка на ефикасността на директивата. За тази цел правоприлагащите органи на държавите членки следва да представят на Комисията годишни доклади. Тези доклади следва, когато е приложимо, да предоставят качествена и количествена информация относно жалбите, разследванията и взетите решения. С цел да се осигурят еднакви условия за изпълнение на задължението за докладване, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹.

¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр.13).

- (43) В интерес на ефективното прилагане на политиката относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти Комисията следва да направи преглед на прилагането на настоящата директива и да представи доклад до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. При прегледа следва да се оцени, по-специално, ефективността на националните мерки, насочени към борба с нелоялните търговски практики във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти и ефективността на сътрудничеството между правоприлагащите органи. При прегледа следва да се обърне особено внимание също на това дали — наред със защитата на доставчиците — в бъдеще би било оправдано да се осигури защита на купувачите на селскостопански и хранителни продукти във веригата за доставки. Докладът следва да бъде придружен от законодателни предложения, ако е целесъобразно.
- (44) Доколкото целта на настоящата директива, а именно установяването на минимален стандарт на Съюза за защита посредством хармонизиране на въведените от държавите членки разнопосочни мерки, свързани с нелоялните търговски практики, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради своя мащаб и последици може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1
Предмет и обхват

1. С цел да се противодейства на практики, които драстично се отклоняват от нормите на етичното търговско поведение, които противоречат на добросъвестното поведение и които се налагат едностранно от единия на другия търговски партньор, с настоящата директива се определя минимален списък на забранени нелоялни търговски практики в отношенията между купувачите и доставчиците във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти, както и минимални правила за прилагане на тези забрани и механизми за координация между правоприлагащите органи.
2. Настоящата директива се прилага по отношение на определени нелоялни търговски практики, свързани с продажбата на селскостопански и хранителни продукти от:
 - а) доставчик, който има годишен оборот, не по-голям от 2 000 000 EUR., на купувач, който има годишен оборот, по-голям от 2 000 000 EUR;
 - б) доставчик, който има годишен оборот, по-голям от 2 000 000 EUR и по-малък от 10 000 000 EUR, на купувач, който има годишен оборот, по-голям от 10 000 000 EUR;
 - в) доставчик, който има годишен оборот, по-голям от 10 000 000 EUR и по-малък от 50 000 000 EUR, на купувач, който има годишен оборот, по-голям от 50 000 000 EUR;

- г) доставчик, който има годишен оборот, по-голям от 50 000 000 EUR и по-малък от 150 000 000 EUR, на купувач, който има годишен оборот, по-голям от 150 000 000 EUR;
- д) доставчик, който има годишен оборот, по-голям от 150 000 000 EUR и по-малък от 350 000 000 EUR, на купувач, който има годишен оборот, по-голям от 350 000 000 EUR.

Посоченият в точки а) — д) от първата алинея годишен оборот на доставчиците и купувачите се определя в съответствие със съответните части от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията¹, и по-специално членове 3, 4 и 6 от него, включително определенията за „независимо предприятие“, „партньорско предприятие“ и „свързано предприятие“ и други въпроси, свързани с годишния оборот.

Чрез дерогация от първа алинея настоящата директива се прилага за продажби на селскостопански и хранителни продукти от доставчици, които имат годишен оборот, който не надвишава 350 000 000 EUR на купувачи, които са публични органи.

¹ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

Настоящата директива се прилага за продажби, при които доставчикът или купувачът, или и доставчикът, и купувачът, са установени в Съюза.

Настоящата директива се прилага също за услуги, доколкото те са изрично посочени в член 3, които се предоставят от купувача на доставчика.

Настоящата директива не се прилага по отношение на договорите между доставчици и потребители.

3. Настоящата директива се прилага по отношение на договорите за доставка, сключени след датата, от която се прилагат мерките за транспониране на настоящата директива в съответствие с член 13, параграф 1, втора алинея.
4. Договорите за доставка, сключени преди датата на публикуване на мерките за транспониране на настоящата директива в съответствие с член 13, параграф 1, първа алинея, се привеждат в съответствие с настоящата директива в рамките на 12 месеца след датата на публикуване.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „селскостопански и хранителни продукти“ означава продуктите, изброени в приложение I към ДФЕС, и продукти, неизброени в това приложение, но преработени за употреба като храни от продуктите, изброени в посоченото приложение;

- 2) „купувач“ означава всяко физическо или юридическо лице, независимо от мястото на установяване на лицето, или всеки публичен орган в Съюза, които купуват селскостопански и хранителни продукти. Понятието „купувач“ може да включва група от такива физически и юридически лица;
- 3) „публичен орган“ означава националните, регионалните или местните органи, публичноправните организации, или сдружения от един или няколко такива органи или от една или няколко такива публичноправни организации;
- 4) „доставчик“ означава всеки селскостопански производител или всяко физическо или юридическо лице, независимо от мястото им на установяване, които продават селскостопански и хранителни продукти. Понятието „доставчик“ може да включва група от такива селскостопански производители или група от такива физически и юридически лица, като организации на производителите, организации на доставчици и сдружения на такива организации;
- 5) „нетрайни селскостопански и хранителни продукти“ означава селскостопански и хранителни продукти, които поради своето естество или поради етапа на преработка, на който се намират, е вероятно да станат негодни за продажба в рамките на 30 дни след прибирането на реколтата, производството или преработката.

Член 3

Забрана на нелоялни търговски практики

1. Държавите членки правят необходимото за забрана поне на всяка една от следните нелоялни търговски практики:
 - а) плащане от купувач на доставчик,
 - і) когато договорът за доставка предвижда редовната доставка на продуктите по силата на:
 - за нетрайни селскостопански и хранителни продукти — по-късно от 30 дни след изтичането на договорения срок за доставка, в който доставките са направени, или по-късно от 30 дни след датата на определяне на платимата сума за този период на доставка, в зависимост от това коя от тези две дати е по-късна;
 - за други селскостопански и хранителни продукти — по-късно от 60 дни след изтичането на договорения срок за доставка, в който доставките са направени, или не по-късно от 60 дни след датата на определяне на платимата сума за този период на доставка, в зависимост от това коя от тези две дати е по-късна;
- за целите на сроковете за плащане по тази подточка договорените срокове за доставка във всеки случай се приемат за не по-дълги от един месец;

- ii) когато договърът за доставка не предвижда редовната доставка на продуктите редовно по силата на:
- за нетрайни селскостопански и хранителни продукти — по-късно от 30 дни след датата на доставка или по-късно от 30 дни след датата на определяне на платимата сума, в зависимост от това коя от тези две дати е по-късна;
 - за други селскостопански и хранителни продукти — по-късно от 60 дни след датата на доставка или по-късно от 60 дни след датата на определяне на платимата сума, в зависимост от това коя от тези две дати е по-късна.

Независимо от подточки i) и ii) от настоящата буква, когато платимата сума се определя от купувача:

- сроковете за плащане, посочени в подточка i), започват да текат от изтичането на договорен срок за доставка, в който доставките са направени; и
 - сроковете за плащане, посочени в подточка ii), започват да текат от датата на доставката;
- б) отказ от купувача на поръчки за нетрайни селскостопански и хранителни продукти с толкова кратко предизвестие, че не може основателно да се очаква доставчикът да намери друг начин за търговска реализация или за употреба на тези продукти; предизвестие от по-малко от 30 дни се счита винаги за такова кратко предизвестие. Държавите членки могат да определят срокове, по-кратки от 30 дни за специфични сектори в надлежно обосновани случаи;

- в) едностранна промяна от купувача на договора за доставка на селскостопански и хранителни продукти по отношение на честотата, метода, мястото, времето или обема на доставката или набавянето на селскостопански и хранителни продукти, стандартите за качество, условията на плащане или цените, или по отношение на предоставянето на услуги, доколкото те са изрично посочени в параграф 2;
- г) искане от купувач за плащания от доставчик, които не са свързани с продажбата на селскостопански и хранителни продукти на доставчика;
- д) искане от купувач за плащане от доставчика за похабяване или бракуване на селскостопански и хранителни продукти, или и двете, които са настъпили в помещенията на купувача или след като собствеността е прехвърлена на купувача, когато такова похабяване или бракуване не се дължи на небрежност или вина на доставчика;
- е) отказ от купувач да потвърди в писмен вид условията по договор за доставка между купувача и доставчика, за които доставчикът е поискал писмено потвърждение; това положение не се прилага, когато договорът за доставка се отнася за доставянето на продукти от член на организация на производителите, включително кооперация, на организацията на производителите, в която доставчикът членува, ако уставът на тази организация на производителите или правилата и решенията, установени в устава или произтичащи от него, съдържат разпоредби с действие, сходно с действието на условията по договора за доставка;

- ж) неправомерно придобиване, използване или разкриване от купувача на търговски тайни на доставчика по смисъла на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета¹;
- з) предупреждаване от купувача за предприемане на ответни търговски действия срещу доставчика или предприемането на такива действия, ако доставчикът упражнява своите договорни или законни права, включително като подава жалба или сътрудничи в разследването на правоприлагащи органи;
- и) искане от купувача към доставчика за компенсация за разходите по разглеждане на жалби на клиенти, свързани с продажбата на продуктите на доставчика, въпреки че не е налице небрежност или вина от страна на доставчика.

Забраната, посочена в буква а) от първа алинея не засяга:

- последиците от просрочените плащания и средствата за правна защита, предвидени в Директива 2011/7/ЕС, които се прилагат чрез дерогация от сроковете за плащане, установени в посочената директива, въз основа на сроковете за плащане, установени в настоящата директива;
- възможността купувач и доставчик да договорят клауза за споделяне на стойността по смисъла на член 172а от Регламент (ЕС) № 1308/2013.

¹ Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (ОВ L 157, 15.6.2016 г., стр. 1).

Забраната, посочена в буква а) от първа алинея не засяга:

- плащания от купувача към доставчиците, когато тези плащания се извършват в рамките на схемата за училищата съгласно член 23 от Регламент (ЕС) № 1308/2013;
- плащания от публични структури, които предоставят здравни услуги, по смисъла на член 4, параграф 4, буква б) от Директива 2011/7/ЕС;
- плащания по договори за доставка между доставчиците на грозде или гроздова мъст за производство на вино и техните преки купувачи, при условие че:
 - i) специфичните условия на плащане за сделки по продажба са включени в стандартните договори, които са обявени за задължителни от държавата членка в съответствие с член 164 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 преди 1 януари 2019 г., и че това разширяване на обхвата на стандартните договори спрямо други оператори се подновява от държавите членки от тази дата без значителни промени на условията на плащане в ущърб на доставчиците от грозде или гроздова мъст; и
 - ii) че договорите за доставка между доставчиците на грозде или гроздова мъст за производство на вино и техните преки купувачи са многогодишни или стават многогодишни.

2. Държавите членки гарантират забраната на следните търговски практики, освен ако те са предварително договорени с ясни и недвусмислени условия в договора за доставка или в последващо споразумение между доставчика и купувача:
- а) връщане от купувача на непродадени селскостопански и хранителни продукти на доставчика, без купувачът да е заплатил за тези непродадени продукти или без да е заплатил за изхвърлянето им, или и двете;
 - б) таксуване на доставчика с плащане като условие за складирането, излагането или включването в продуктовата гама на негови селскостопански и хранителни продукти или предоставянето на пазара на такива продукти;
 - в) искане от купувача за поемане от доставчика на всички или част от разходите за намалени цени на селскостопански и хранителни продукти, продавани от купувача в рамките на промоция;
 - г) искане от купувача за заплащане от доставчика за рекламирането от купувача на селскостопански и хранителни продукти;
 - д) искане от купувача за заплащане от доставчика за предлагането на пазара от купувача на селскостопански и хранителни продукти;
 - е) таксуване на доставчика от купувача с плащане за оборудване на помещения, използвани за продажбата на продуктите на купувача.

Държавите членки гарантират, че търговската практика, посочена в буква в) от първа алинея, е забранена, освен ако преди промоцията, която се прави по инициатива на купувача, купувачът уточни срока на промоцията и очакваните количества селскостопански и хранителни продукти, които ще бъдат поръчани по намалени цени.

3. Когато купувачът изисква заплащане за случаите, описани в параграф 2, алинея първа, буква б), в), г), д) или е), по искане на доставчика купувачът му представя в писмен вид разчет за плащанията за единица стока или общия размер на плащанията, в зависимост от случая, а що се отнася до ситуациите, описани в параграф 2, алинея първа, буква б), г), д) или е), купувачът представя в писмен вид и разчет за разходите на доставчика, както и информация за това на какво се основава този разчет.
4. Държавите членки гарантират, че забраните, установени в параграфи 1 и 2, представляват първостепенни императивни норми, приложими за всички попадащи в обхвата на тези забрани случаи, независимо от приложимото в други случаи право по отношение на договора за доставка между страните.

Член 4

Определени правоприлагащи органи

1. Всяка държава членка определя един или повече органи, които следят за прилагането на забраните по член 3 на национално равнище („правоприлагащи органи“), и уведомява Комисията за това определяне.

2. Ако дадена държава членка определи повече от един правоприлагащ орган на своя територия, тя определя едно-единствено звено за контакт както за сътрудничество между правоприлагащите органи, така и за сътрудничество с Комисията.

Член 5

Подаване на жалби и поверителност

1. Доставчиците могат да подават жалби до прилагания орган на държавата членка, в която са установени, или до прилагания орган на държавата членка, в която е уставен купувачът, заподозрян в упражняване на забранена търговска практика. Правоприлагащият орган, до който е отправена жалбата, е компетентен да наложи прилагането на забраните, предвидени в член 3.
2. Организациите на производителите, другите организации на доставчици и сдруженията на такива организации имат право да подават жалби по искане на един или повече от своите членове или, в зависимост от случая, на един или повече от членове на членуващи в тях организации, когато тези членове смятат, че са засегнати от забранена търговска практика. Други организации с легитимен интерес да представляват доставчиците имат право да подават жалби, по искане на доставчика и в интерес на този доставчик, при условие че такива организации са независими юридически лица с нестопанска цел.

3. Държавите членки гарантират, че когато жалбоподателят поиска това, компетентният орган взема необходимите мерки за подходяща защита на самоличността на жалбоподателя или на членовете или доставчиците, посочени в параграф 2, и за подходяща защита на всяка друга информация, за която жалбоподателят счита, че ако бъде оповестена, би навредила на интересите на жалбоподателя или на тези членове или доставчици. Жалбоподателят посочва всяка информация, за която изисква поверителност.
4. Държавите членки гарантират, че компетентният орган, който получава жалбата, информира жалбоподателя в рамките на разумен срок след получаването на жалбата за начина, по който възнамерява да предприеме последващи действия във връзка с жалбата.
5. Държавите членки гарантират, че когато компетентен орган прецени, че не са налице достатъчно основания за предприемането на действия по жалбата, той уведомява жалбоподателя за мотивите си в разумен срок след получаването на жалбата.
6. Държавите членки гарантират, че когато компетентен орган прецени, че са налице достатъчно основания за предприемането на действия по жалбата, той започва, провежда и приключва разследване по жалбата в рамките на разумен срок.
7. Държавите членки гарантират, че когато компетентен орган установи, че купувачът е действал в нарушение на забраните, посочени в член 3, той изисква от купувача да прекрати забранените търговски практики.

Член 6

Правомощия на правоприлагащия орган

1. Държавите членки гарантират, че всеки един от техните правоприлагащи органи разполага с необходимите ресурси и експертен опит, за да изпълнява задълженията си, и му предоставят следните правомощия:
 - а) правомощието да започва и провежда разследвания по своя инициатива или въз основа на подадена жалба;
 - б) правомощието да изисква от купувачите и доставчиците да предоставят цялата необходима информация за провеждане на разследвания за забранени търговски практики;
 - в) правомощието да извършва внезапни проверки на място в рамките на своите разследвания, в съответствие с националните правила и процедури;
 - г) правомощието да взема решения, с които се констатира нарушение на установените в член 3 забрани и се изисква купувачът да прекрати забранената търговска практика; органът може да се въздържа да вземе такова решение, ако това би породило опасност да бъде разкрита самоличността на жалбоподателя или друга информация, чието разкриване според жалбоподателя би накърнило интересите му и при условие че жалбоподателят изрично е посочил тази информация в съответствие с член 5, параграф 3;

- д) правомощието да налага или да образува производства за налагането на глоби и други равностойни по ефективност санкции, както и временни мерки спрямо извършителя на нарушението, в съответствие с националните правила и процедури;
- е) правомощието да публикува редовно решенията си по букви г) и д).

Санкциите по буква д) от първа алинея са ефективни, пропорционални и възпиращи предвид естеството, продължителността, повторемостта и тежестта на нарушението.

2. Държавите членки гарантират, че упражняването на правомощията по параграф 1 е предмет на подходящи гаранции за правата на защита в съответствие с общите принципи на правото на Съюза и Хартата на основните права на Европейския съюз, включително в случаите, когато жалбоподателят поиска поверителна обработка на информацията съгласно член 5, параграф 3.

Член 7

Алтернативно разрешаване на спорове

Без да се засяга правото на доставчиците да подават жалби на основание член 5, и правомощията на правоприлагащите органи съгласно член 6, държавите членки могат да насърчават доброволното използване на ефективни и независими механизми за алтернативно разрешаване на спорове, като например медиация, с оглед уреждането на спорове между доставчици и купувачи по отношение на използването на нелоялни търговски практики от страна на купувача.

Член 8

Сътрудничество между компетентните органи

1. Държавите членки правят необходимото правоприлагащите органи да сътрудничат ефективно помежду си и с Комисията и да си оказват взаимопомощ при трансгранични разследвания.

2. Поне веднъж годишно представители на правоприлагащите органи провеждат среща, на която обсъждат прилагането на настоящата директива въз основа на годишните доклади, посочени в член 10, параграф 2. Правоприлагащите органи обсъждат най-добрите практики, нови случаи и нови тенденции в областта на нелоялните търговски практики във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти, и обменят информация, по-специално относно мерките за прилагане, които са приели в съответствие с настоящата директива, и своите практики за принудително изпълнение. Правоприлагащите органи могат да приемат препоръки с цел да се насърчи последователното прилагане на настоящата директива и да се подобри изпълнението. Комисията оказва съдействие за провеждането на срещите.
3. Комисията създава и управлява уебсайт, осигуряващ възможност за обмен на информация между правоприлагащите органи и Комисията, по-специално във връзка с годишните срещи. Комисията създава публичен уеб сайт, който предоставя данни за контакт на определените правоприлагащи органи и с връзки към интернет страниците на националните правоприлагащи органи или други органи на държавите членки, който предоставя информация относно мерките за транспониране по смисъла на член 13, параграф 1.

Член 9
Национални правила

1. С оглед да се гарантира по-високо ниво на защита, държавите членки могат да въведат или да оставят в сила по-строги правила с цел борба с нелоялните търговски практики в сравнение с установените с настоящата директива, при условие че тези правила на национално равнище са съвместими с правилата за функционирането на вътрешния пазар.
2. Настоящата директива не засяга националните правила, предназначени за борба с нелоялните търговски практики, които не са в обхвата на настоящата директива, при условие че тези правила са съвместими с правилата за функционирането на вътрешния пазар.

Член 10
Докладване

1. Държавите членки гарантират, че техните правоприлагащи органи публикуват годишен доклад за дейностите си, които попадат в обхвата на настоящата директива, в който, наред с останалото, се посочва броят на получените жалби и броят на започналите или приключилите разследвания в рамките на предходната година. За всяко приключило разследване докладът съдържа обобщено описание на случая, на резултата от разследването и, ако е приложимо, на взетото решение, при спазване на изискванията за поверителност, установени в член 5, параграф 3.

2. До 15 март всяка година държавите членки изпращат на Комисията доклад относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти. Докладът съдържа по-конкретно всички съществени данни относно прилагането и изпълнението на правилата съгласно настоящата директива в съответната държава членка в рамките на предходната година.
3. Комисията може да приема актове за изпълнение, с които се установяват:
- а) правила относно информацията, необходима за прилагането на параграф 2;
 - б) механизми за управление на изпращаната информация от държавите членки на Комисията и правила за съдържанието и формата на тази информация;
 - в) ред и условия за предаване или предоставяне на информация и документи на разположение на държавите членки, международните организации, компетентните органи в трети държави или на обществеността при спазване на разпоредбите за защита на личните данни и законния интерес на селскостопанските производители и предприятията да бъдат опазени техните търговски тайни.

Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2.

Член 11
Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета за общата организация на селскостопанските пазари, създаден с член 229 от Регламент (ЕС) № 1308/2013. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 12
Оценка

1. До ... [78 месеца след датата на влизане в сила на настоящата директива], Комисията извършва първата оценка на директивата и представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите доклад с основните констатации от тази оценка. Този доклад е придружен, ако е целесъобразно, от законодателни предложения.
2. Оценката се отнася най-малко до:
 - а) ефективността на мерките, предприети на национално равнище с цел борба с нелоялните търговски практики във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти;

- б) ефективността на сътрудничеството между компетентните правоприлагащи органи и, когато е целесъобразно, в нея се набелязват начини за подобряване на това сътрудничество.
3. Комисията използва като основа за доклада, посочен в параграф 1, годишните доклади по член 10, параграф 2. При необходимост Комисията може да изиска допълнителна информация от държавите членки, включително информация относно ефективността на мерките, прилагани на национално равнище и ефективността на сътрудничеството и взаимопомощта.
4. До ... [30 месеца след датата на влизане в сила на настоящата директива] Комисията представя междинен доклад за транспонирането и прилагането на настоящата директива на Европейския парламент и на Съвета, както и на Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Член 13

Транспониране

1. Държавите членки приемат и публикуват до ... [24 месеца след датата на влизане в сила на настоящата директива] законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно предават на Комисията текста на тези мерки.

Държавите членки започват да прилагат мерките не по-късно от ... [30 месеца след датата на влизане в сила на настоящата директива].

Когато държавите членки приемат мерките, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условиата и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки предават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 14

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на петия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 15
Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател